

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 18 mei 2021
(OR. en)

8768/21

CULT 33
AUDIO 54
SOC 273

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	7431/21
Betreft:	Conclusies van de Raad over het herstel, de veerkracht en de duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren

Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies van de Raad over het herstel, de veerkracht en de duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) in zijn zitting van 17-18 mei 2021 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over

het herstel, de veerkracht en de duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren

De Raad van de Europese Unie,

HERINNEREND AAN

1. De noodzaak om, in het licht van de COVID-19-pandemie, ongekeerde inspanningen te leveren om de veerkracht en transformatie in de EU te vergroten, zoals vermeld in de conclusies die de Europese Raad tijdens de buitengewone bijeenkomst van 17-21 juli 2020 heeft aangenomen¹.
2. De vastbeslotenheid om snel doortastende beleidsmaatregelen te nemen ter ondersteuning van de culturele en creatieve sectoren in tijden van crisis en daarbuiten, zoals gezegd door de EU-ministers van Cultuur, Media en Audiovisuele Media tijdens hun drie informele videoconferenties onder het Kroatische en het Duitse voorzitterschap.
3. Het aantal buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de culturele en creatieve sectoren die de Europese Unie en haar lidstaten sinds het begin van de COVID-19-pandemie hebben ingevoerd.
4. Het belang van de Europese pijler van sociale rechten om ervoor te zorgen dat niemand achterblijft tijdens het herstelproces of tijdens de digitale en groene transitie.

¹ Doc. EUCO 10/20.

5. Het politieke akkoord over het programma Creatief Europa voor de periode 2021-2027, met een verhoging van het budget in het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK).
6. De goedkeuring door de Europese Commissie van een actieplan ter ondersteuning van het herstel en de transformatie van de media en de audiovisuele sector.

ZICH BEWUST VAN

7. De cruciale rol die cultuur speelt voor de Europese identiteit en de belangrijke bijdrage die zij levert aan de vitaliteit, inclusiviteit, democratische werking en welvaart van onze samenlevingen door haar intrinsieke waarde en belangrijke sociale en economische impact.
8. Het potentieel van cultuur als bron van ideeën en als middel om nieuwe oplossingen te vinden, discriminatie aan te pakken en sociale banden aan te halen, nieuwe solidariteit te creëren, ruimten te verlevendigen en ons beter opgewassen te maken tegen de huidige en toekomstige uitdagingen.
9. De erkenning van de culturele en creatieve sector als een van de essentiële ecosystemen van de Europese economie en van het potentieel ervan als aanjager van economische ontwikkeling.
10. Het vermogen van kunstenaars, uitvoerders en scheppers om zich aan te passen aan de uitdagingen van de huidige crisis en nieuwe en innovatieve manieren te vinden - vooral in de digitale omgeving - om hun publiek inhoud aan te bieden en zelfs nieuw publiek aan te trekken.
11. De ongekennde noodzaak om culturele en creatieve ecosystemen opnieuw op te bouwen en te stimuleren, gebruikmakend van de lessen die zijn getrokken uit de uitdagingen van de COVID-19-crisis.

OVERWEGENDE DAT

12. De huidige crisis structurele uitdagingen in de culturele en creatieve sector aan het licht heeft gebracht en een onmiddellijke respons en vooruitziende en ambitieuze maatregelen vereist die leiden tot meer veerkracht en duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren, met name van de kunstenaars en cultuurprofessionals.
13. Het van essentieel belang is de culturele en creatieve sectoren te versterken, met name die welke het zwaarst door de huidige crisis zijn getroffen, door ze minder kwetsbaar te maken en billijkheid en gelijkheid voor iedereen te bevorderen, met bijzondere aandacht voor de situatie van vrouwelijke kunstenaars en cultuurprofessionals.

WIJST EROP DAT

14. De culturele en creatieve sectoren tot de hardst getroffen sectoren in de COVID-19-crisis behoren vanwege hun unieke kenmerken, zoals rechtstreeks contact met het publiek, en omdat vele, zij het niet alle, culturele podia zijn gesloten en evenementen zijn geannuleerd, met ernstige economische moeilijkheden tot gevolg.
15. Een groot deel van de cultuurwerkers en creatieve werkers, waaronder de meest kwetsbare, in grote onzekerheid leven, veelal omdat er geen mechanismen voor sociale bescherming en werkloosheidssteun zijn, vanwege het feit dat in de culturele sector vaak met onzekere kortetermijncontracten wordt gewerkt en veel professionals zelfstandig zijn.
16. Micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, evenals culturele instellingen en organisaties (met of zonder winstoogmerk), die het leeuwendeel van de culturele en creatieve sector uitmaken en bijdragen tot culturele diversiteit, omdat ze zo kwetsbaar zijn voor de negatieve gevolgen van crisissen, maatregelen op maat nodig hebben.

17. Veel kunstenaars, scheppers en andere cultuurprofessionals hun werk en creatieve processen snel online hebben gepresenteerd, maar hebben het moeilijk om duurzame inkomsten te genereren, terwijl zeer grote onlineplatforms hun aantallen bezoekers en inkomsten hebben zien toenemen.
18. De toegang tot cultuur van groot belang is gebleken voor het welzijn van de burgers en de cohesie van samenlevingen, maar om redenen van volksgezondheid misschien beperkt zal blijven.
19. Beperkingen die zijn vastgesteld om de pandemie in te dammen, gevolgen hebben voor de mobiliteit van cultuurprofessionals en voor de circulatie van culturele werken, wat een probleem vormt voor de culturele en taalverscheidenheid, de voortzetting van de dialoog, uitwisseling en grensoverschrijdende waardeketens.
20. De pandemie ook partners van de culturele en creatieve sectoren in derde landen heeft getroffen, waardoor het belangrijk is solidariteit te betonen en zich samen met hen in te spannen voor duurzaam herstel en duurzame ontwikkeling, in het kader van de internationale culturele betrekkingen en het externe optreden van de EU.

STELT, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITS- EN HET EVENREDIGHEIDSBEGINSEL, DE RESPECTIEVE BEVOEGDHEIDSGEBIEDEN VAN DE LIDSTATEN EN DE ROL EN AUTONOMIE VAN DE SOCIALE PARTNERS, DE VOLGENDE ZES PRIORITEITEN VAST OM HET HERSTEL VAN DE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOREN MET HET OOG OP MEER VEERKRACHT EN DUURZAAMHEID TE BEVORDEREN:

I. DE TOEGANG TOT BESCHIKBARE FINANCIERING VERBETEREN

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

21. Gebruik te maken van de faciliteit voor herstel en veerkracht om de negatieve gevolgen van de COVID-19-pandemie te boven te komen en de culturele en creatieve sectoren beter bestand te maken tegen toekomstige crisissen, door de structurele uitdagingen voor de sectoren aan te pakken en, in voorkomend geval, geschikte en efficiënte steunregelingen te implementeren.
22. Synergie te bevorderen tussen EU-programma's die van betekenis zijn voor de culturele en creatieve sectoren, zoals Creatief Europa, Erasmus+, Horizon Europa, InvestEU, Digitaal Europa, de fondsen voor het cohesiebeleid en het herstelinstrument voor de Europese Unie.
23. De aanvraagprocedures te vereenvoudigen en de bureaucratische rompslomp van financieringsprogramma's zoveel te mogelijk beperken.
24. Ernaar te streven dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten en dat financieringsmechanismen voorzien in de specifieke behoeften en capaciteiten van zelfstandigen, micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en instellingen en organisaties (met of zonder winstoogmerk) in de cultuursector.

25. Informatie op maat uit te wisselen over financierings- en medefinancieringsmogelijkheden voor de culturele en creatieve sectoren via structuren in de lidstaten die deze sectoren ondersteunen, evenals via de bureaus, agentschappen of contactpunten van betreffende EU-programma's, en de dialoog tussen deze actoren te versterken opdat de culturele en creatieve sectoren tijdig informatie en advies krijgen.

Verzoekt de Commissie om:

26. Een gemeenschappelijk "éénloketsysteem" te realiseren voor relevante, regelmatig bijgewerkte, gemakkelijk te begrijpen, gemakkelijk toegankelijke informatie op maat, in alle officiële EU-talen, over financieringsmogelijkheden voor de culturele en creatieve sectoren, zodat alle culturele actoren snel toegang hebben tot informatie over de betreffende EU-financieringsprogramma's.
27. De toepassing van staatssteunregels voor de culturele en creatieve sectoren te evalueren om na te gaan of ze moeten worden aangepast.
28. Nauw te blijven samenwerken met belanghebbenden tijdens de uitvoering van steunmaatregelen en financieringsprogramma's van de EU om ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen aangepast zijn aan de behoeften van de sector, met name bij onvoorziene omstandigheden.

II. DE VEERKRACHT VAN DE CULTUURPROFESSIONALS VERGROTEN

Verzoekt de lidstaten om:

29. Binnen de juiste kaders de verdere ontwikkeling van een eerlijke en duurzame arbeidsmarkt te bevorderen, met inbegrip van sociale bescherming voor cultuurprofessionals, waarbij rekening wordt gehouden met de kenmerken van culturele en creatieve activiteiten, in nauwe samenspraak met de sectoren².
30. Een permanente dialoog en uitwisseling met cultuurprofessionals te bevorderen, hen aan te moedigen om problemen in een vroeg stadium te melden en oplossingen uit te wisselen.

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

31. Te bevorderen dat de culturele en creatieve sectoren - bijvoorbeeld door het potentieel van gegevens te benutten - voortgaan met het ontwikkelen van nieuwe bedrijfsmodellen die inspelen op economische, digitale, maatschappelijke en milieu-uitdagingen.
32. Opleidingsmogelijkheden te bevorderen die capaciteit opbouwen op het gebied van ondernemers-, digitale, financiële en managementvaardigheden, intellectuele eigendom en de algemene veerkracht van cultuurprofessionals.
33. Nieuwe manieren en middelen te verkennen om kunstenaars een inkomen te verschaffen, de status van kunstenaars te bespreken en ideeën uit te wisselen over arbeidsvoorwaarden in de culturele en creatieve sectoren en industrieën in Europa via de groep voor de status en arbeidsvoorwaarden van kunstenaars en andere cultuurprofessionals en creatieve professionals, die in het kader van de open coördinatiemethode moet worden opgericht.
34. Inspanningen te bevorderen om de culturele en creatieve sectoren verder tegen piraterij te beschermen.

² Aanbeveling van de Raad van 8 november 2019 met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen, PB C 387 van 15.11.2019, blz. 1.

III. DE MOBILITEIT EN SAMENWERKING VERDER VERSTERKEN

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

35. Passende maatregelen te nemen om de samenwerking, ook met derde landen, verder aan te moedigen en het vrije verkeer van kunstenaars en andere cultuurprofessionals te vergemakkelijken, uitwisselingen, samenwerking en artistieke vrijheid te bevorderen door rekening te houden met de algemene beginselen van het vrije verkeer van personen en diensten.
36. Verder te zoeken naar oplossingen voor mobiliteitsproblemen, waardoor de verschillende administratieve praktijken rond grensoverschrijdende mobiliteit minder problematisch worden voor kunstenaars en andere cultuurprofessionals.
37. De samenwerking tussen artistieke disciplines te bevorderen en de desbetreffende regels waar nodig te vereenvoudigen.
38. De nodige flexibiliteit te bevorderen om de Europese mobiliteitsfondsen een andere bestemming te kunnen geven om tegemoet te komen aan de meest dringende behoeften van de sector wanneer er reisbeperkingen gelden.

IV. DE DIGITALE EN GROENE TRANSITIES VERSNELLEN

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

39. De bijscholing van cultuurprofessionals aan te moedigen zodat zij daadwerkelijk toegang hebben tot, gebruik kunnen maken van, baat hebben bij en kunnen concurreren in de digitale wereld, rekening houdend met de rol van zeer grote onlineplatforms.
40. Gebruik te maken van de mogelijkheden die de herziene richtlijn audiovisuele media-diensten³ en de richtlijn inzake auteursrechten⁴ bieden om het herstel van de culturele en creatieve sectoren te vergemakkelijken.
41. Interdisciplinaire samenwerking tussen de culturele en creatieve sectoren en de milieu- en technologiesectoren te stimuleren, innovatie in zowel cultuur als industrie te bevorderen en taaltechnologieën en digitale technologieën, zoals kunstmatige intelligentie, ten volle te benutten.
42. In voorkomend geval, via het bevorderen van cultuureducatie voor alle generaties, te bewerkstelligen dat de consument beter op de hoogte is van een bredere verscheidenheid aan culturele producties.
43. Te benadrukken dat de culturele en creatieve sectoren een belangrijke transformerende rol spelen als aanjagers van duurzaamheid en, waar mogelijk, gunstige voorwaarden te scheppen om alle culturele actoren maximaal te laten bijdragen aan klimaatbestrijding, onder meer door het milieu-effect van hun activiteiten te beperken.

³ Richtlijn 2010/13/EU, zoals gewijzigd bij richtlijn (EU) 2018/1808.

⁴ Richtlijn (EU) 2019/790.

V. DE KENNIS EN PARAATHEID VOOR TOEKOMSTIGE UITDAGINGEN

VERBETEREN

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

44. Een grondige en diepgaande kennis te bevorderen van de specifieke behoeften, kenmerken en kwetsbaarheden van alle culturele en creatieve sectoren in de hele waardeketen, bijvoorbeeld door middel van onderzoek, kartering en een permanent en nauw overleg met belanghebbenden, waaronder plaatselijke gemeenschappen.
45. Knowhow, beste praktijken en informatie te delen over de meest effectieve manieren om het herstel van de culturele en creatieve sectoren te stimuleren (bv. maatregelen van het herstelplan) te vergemakkelijken en er vooral te naar te streven voorbereid te zijn op onverwachte en onzekere verschijnselen die deze sectoren in de toekomst kunnen ontwrichten.
46. De bescherming van cultureel erfgoed te verbeteren door de nadruk te leggen op duurzaamheid en rampenbestendigheid als integraal onderdeel van het beheer van cultureel erfgoed.

VI. REKENING HOUDEN MET CULTURELE SCÈNES EN PLAATSELIJKE

GEMEENSCHAPPEN

Verzoekt de lidstaten en de Commissie om:

47. Zich te laten leiden door de behoeften en opvattingen van culturele scènes en plaatselijke gemeenschappen bij het vaststellen van prioriteiten op het gebied van cultuurbeleid, -strategieën en -programma's, opdat de activiteiten en ideeën uit de culturele sfeer een zo groot mogelijke sociale impact hebben.
48. Partnerschappen tussen de culturele en creatieve sectoren en andere beleidssectoren (zoals gezondheidszorg, onderwijs, jeugd, wetenschap, onderzoek en innovatie, milieu, werkgelegenheid, sociale zaken, toerisme) verder aan te moedigen om de voordelen van cultuur voor welzijn en duurzaamheid te benutten door waar nodig volop gebruik te maken van bestaande structuren en programma's.

Verzoekt de lidstaten om:

49. Waar mogelijk de banden tussen culturele scènes, plaatselijke gemeenschappen, overheden en professionals uit de culturele en creatieve sector aan te moedigen, vanuit het besef dat de culturele en creatieve ecosystemen in sterke mate van onderop werken.
50. Sociale verbondenheid via cultuur te bevorderen als waardevol antwoord op de gevolgen van social distancing en digitale interacties.
51. Het cultureel bewustzijn in samenlevingen te bevorderen door het stimuleren van actieve culturele participatie en gelijke toegang tot cultuur voor alle sociale groepen, met inbegrip van de meest gemarginaliseerde en meest kwetsbare groepen.
52. Culturele instellingen aan te moedigen om innovatieve benaderingen en methoden te ontwikkelen om een divers publiek aan te trekken.

VERZOEKT DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE BESTE PRAKTIJKEN UIT TE WISSELEN EN UITERLIJK IN 2023 DE BALANS OP TE MAKEN VAN DEZE CONCLUSIES.

Relevante beleidsdocumenten

Europese Raad

Conclusies van de Europese Raad aangenomen tijdens de buitengewone bijeenkomst van 17-21 juli 2020 (doc. EUCO 10/20)

Een nieuwe strategische agenda 2019-2024 (op 20 juni 2019 goedgekeurd door de Europese Raad)

Conclusies van de Europese Raad van 14 december 2017 (doc. EUCO 19/1/17 REV 1)

Ministeriële verklaringen

Verklaring over cultuur in tijden van COVID-19-crisis (april 2020)

De verklaring van Boekarest van de ministers van Cultuur en hun vertegenwoordigers over de rol van cultuur bij de opbouw van de toekomst van Europa (april 2019)

Raad van de Europese Unie

Conclusies van de Raad tot wijziging van het werkplan voor cultuur 2019-2022 (PB C 193 van 9.6.2020, blz. 20)

Conclusies van de Raad over risicobeheer op het gebied van cultureel erfgoed (PB C 186 van 5.6.2020, blz. 1)

Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de culturele dimensie van duurzame ontwikkeling (PB C 410 van 6.12.2019, blz. 1)

Conclusies van de Raad over een strategische aanpak van de EU voor internationale culturele betrekkingen en een actiekader (PB C 192 van 7.6.2019, blz. 6)

Conclusies van de Raad over het werkplan voor cultuur 2019-2022 (PB C 460 van 21.12.2018, blz. 12)

Conclusies van de Raad over het bevorderen van de toegang tot cultuur langs digitale weg, met de nadruk op publieksontwikkeling (PB C 425 van 12.12.2017, blz. 4)

Conclusies van de Raad over culturele en creatieve kruisbestuiving ter stimulering van innovatie, economische duurzaamheid en sociale inclusie (PB C 172 van 27.5.2015, blz. 13)

Conclusies van de Raad over informatiediensten inzake mobiliteit voor kunstenaars en andere beroepsbeoefenaren op cultureel gebied (PB C 175 van 15.6.2011, blz. 5)

Europese Commissie

Europese media in het digitale decennium: Een actieplan ter ondersteuning van het herstel en de transformatie (COM(2020) 784 final)

Het innovatiepotentieel van de EU optimaal benutten. Een actieplan inzake intellectuele eigendom om het herstel en de veerkracht van de EU te ondersteunen (COM(2020) 760 final)

Het moment van Europa: herstel en voorbereiding voor de volgende generatie (COM(2020) 456 final)

De Europese Green Deal (COM(2019) 640 final)

Een nieuwe Europese agenda voor cultuur (COM(2018) 267 final)

Europees Parlement

Resolutie van 17 september 2020 over het cultureel herstel van Europa (2020/2708 (RSP))

Resolutie van 7 juni 2007 over de sociale status van kunstenaars (2006/2249 (INI))

Verslag van 25 februari 1999 over de situatie en de rol van kunstenaars in de Europese Unie (A4-0103/99)

Unesco

Cultuur in crisis: beleidsgids voor een veerkrachtige creatieve sector (2020)

Cultuur en arbeidsvoorwaarden van kunstenaars: uitvoering van de aanbeveling van 1980 betreffende de beroepsstatus van kunstenaars (2019)

Aanbeveling betreffende de beroepsstatus van kunstenaars (1980)
